

**Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi
Københavns Universitet**

Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskab arrangerer sammen med Institut for Fødevarer og Ressourceøkonomi, Københavns universitet

Efterårskonference

Torsdag den 22. november 2018 9.30-15.30 på KU Science (Tidligere Landbohøjskolen) Thorvaldsensvej 40, Frederiksberg, Lokale A2.70.01

Risikostyring i landbruget – behov og muligheder fremover**Uddeling af agrarøkonomiprisen**

Behovet for strategisk risikostyring i landbruget øges i disse år og dermed også behovet for instrumenter til at imødegå de økonomiske konsekvenser af disse risici.

Tørken og de afledte økonomiske tab har aktualiseret behovet for risikostyring og risikoafdækning. Men generelt øges de produktions- og driftsmæssige, finansielle og markedsmæssige risici i landbruget. Det skyldes bl.a. de større udsving i priserne på landbrugsprodukter, de større og meget specialiserede bedrifter med gennemsnitlig høj gæld med afsætningsmæssige og finansielle risici, vejr- og klimamæssige udfordringer, sygdomsrisici mv. Forhold som landmanden i større eller mindre grad har indflydelse på og/eller har mulighed for at afdække.

Der er mange facetter i det. Agronomisk og driftsledelsesmæssigt, økonomisk-finansielt og politisk. Dermed rejser sig også spørgsmålet hvilke risikostyringsinstrumenter, der bør tages i anvendelse eller evt. mangler i en dansk kontekst fremover. Efterårskonferencen sætter fokus på behov og muligheder for risikostyringsinstrumenter set fra forskellige synsvinkler: landmænd, brancheorganisationer, andelsvirksomheder, finansverdenen, markedseksperter, forskere mv.

På konferencen uddeles også årets Agrarøkonomipris.

Sekretariat

Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi • Københavns Universitet • Rolighedsvej 25 • 1958
Frederiksberg C Tlf. 35 33 68 91 • e-post Elsebeth@ifro.ku.dk • www.1769.dk

Efterårskonference - program

*Torsdag den 22. november 2018 9.30-15.30 på KU Science (Tidligere Landbohøjskolen)
Thorvaldsensvej 40, Frederiksberg, Lokale A2.70.*

Risikostyring i landbruget – behov og muligheder fremover

- 9.00 - 9.30 Morgenkaffe og registrering
- 9.30 - 9.40 Velkomst ved Frederik Lüttichau, Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskab
- 9.40 - 10.05 *Risikostyring i en hverdag der styres af politikere, forbrugere, biologi og vejr.*
Martin Merrild, formand for Landbrug og Fødevarer
- 10.05 - 10.15 Spørgsmål og diskussion
- 10.15 - 10.35 *DLGs rolle og muligheder i forhold til risikostyring*
Vicekoncerndirektør Jesper Pagh, DLG
- 10.35 – 10.45 Spørgsmål og diskussion
- 10.45 – 10.55 Motivering af dommerkomiteens bedømmelse
Landbrugsdirektør Torben A. Petersen, Nordea
- 10.55 – 11.00 Overrækkelse af Agrarøkonomprisen ved Martin Merrild, Landbrug &
Fødevarer, Landhusholdningsselskabets præsident, Frederik Lüttichau
og Torben A. Petersen, Nordea
- 11.00 – 11.15 Præsentation af vinder-projekter
- 11.15 - 11.30 Kaffepause
- 11.30 - 11.50 Driftsøkonomi og risikostyringsinstrumenter
Afdelingschef Torsten Gruhn, SEGES/Driftsøkonomi
- 11.50 – 12.10 Risikostyring – behov og instrumenter
Forsker Michael Friis Pedersen, Institut for Fødevarer og Ressourceøkonomi, KU
- 12.10 – 12.25 Spørgsmål og diskussion til oplæg fra SEGES og IFRO
- 12.25 - 12.45 Frokost
- 12.45 – 13.05 Oversete vinkler på risikostyring?
Landbrugsdirektør Torben A. Petersen, Nordea
- 13.05 - 13.15 Spørgsmål og diskussion
- 13.15 - 13.35 Risikostyring i den daglige drift
Svineproducent Jørn Ditlevsen
- 13.35 - 13.45 Spørgsmål og diskussion

- 13.45 – 14.20 Hvedeprisdannelse og renteutvikling.
Tom Bundgaard, Kairos Commodities og Svend J. Jensen, Demetra
Fondsmæglerselskab
- 14.20 – 14.35 Spørgsmål og diskussion
- 14.35 - 14.55 Kaffe og kage
- 14.55 - 15.15 Risikoadfærd – eksisterer den rationelle landmand?
Landmand og adjunkt, Jens-Martin Roikjer Bramsen
- 15.15 - 15.25 Spørgsmål og diskussion
- 15.25 - 15.30 Afslutning ved Frederik Lüttichau

Arrangører: Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskab og Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi.

Pris:

For medlemmer af Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskab: Gratis
For ikke medlemmer: 500 kr.
Studerende: 100 kr. inkl. 1 års medlemskab af Det Kgl. Danske
Landhusholdningsselskab

**Tilmeldinger sendes til Det Kongelige Danske Landhusholdningsselskabs
Sekretariat: elsebeth@ifro.ku.dk ,
eller telefon: 35 33 68 91 (Elsebeth Vidø)/ 35 33 68 71(Hanne Teilmann Møller)
senest fredag den 16. november.**

Betaling kan ske ved overførsel af beløbet til:
Registreringsnummer: 2011
Kontonummer: 80 70 007 062

Husk at anføre “efterårskonference” og navn. Kontakt sekretariat, hvis der ønskes en anden betalingsform. Efter tilmelding og betaling er man automatisk registreret som konferencedeltager, og der udsendes ikke yderligere bekræftelse.

Se præsentationen af oplæggene på konferencen på næste side!

Frederik Lüttichau, præsident for Det kgl. Danske Landhusholdningsselskab *Velkomst. Behovet for strategisk risikostyring i landbruget øges i disse år og dermed også behovet for instrumenter til at imødegå de økonomiske konsekvenser af disse risici. Dermed rejser sig også spørgsmålet hvilke risikostyringsinstrumenter, der bør tages i anvendelse eller evt. mangler i en dansk kontekst fremover.*

Martin Merrild, formand for Landbrug & Fødevarer *Landbrug og Fødevarers rolle i forhold til risikostyring i landbruget. Hvor ligger de politiske muligheder og udfordringer de kommende år. Tørken har påvirket mange meget. Hvordan påvirker det holdningen til risikostyringsinstrumenter, og hvilke nye instrumenter er der brug for i den danske kontekst de kommende år. Skal den fælles landbrugspolitik i programperioden 2021-2027 i større omfang finansiere disse instrumenter.*

Jesper Pagh, Vicekoncerndirektør, DLG *Med råvaremarkedernes stigende volatilitet bliver det mere og mere vigtigt at få disponeret råvarer og foderblandinger på det rigtige tidspunkt og ikke blive handlingslammet af stigende eller faldende priser. I indlægget vil vi fortælle om hvilke værktøjer DLG anvender og tilbyder til deres kunder for at minimere risikoen ved disponering af foder og råvarer*

Torben A. Petersen, landbrugsdirektør, Nordea *Er der "oversete" vinkler på risikostyring ?. Hvordan ser governance ud i en landbrugsvirksomhed ? Kan der drages en sammenligning mellem landbrugsvirksomheder og det øvrige erhvervsliv. Er der en strategi i forhold til bæredygtighed, klima m.v. på vej ?*

Torsten Gruhn, afdelingschef, SEGES/ Erhvervsøkonomi, *Hvad er status for landbrugets driftsøkonomiske risiko og risikostyringsinstrumenter. Hvad er udviklingen og hvor ligger risikoen nu og de kommende år set på baggrund af de økonomiske resultater. Hvad kan og bør landmændene gøre fremover for at afdække risici. Eksempelvis rente- og valutaforhold, udsving i råvare- og afsætningspriser. Er der i rådgivningssystemet nok fokus på landmandens strategier for risikostyring*

Michael Friis Pedersen, Forsker, Institut for Ressource- og Fødevarøkonomi, KU?

Hvor ligger de største behov for strategisk risikostyring i landbruget de kommende år? Er der de rigtige instrumenter til rådighed, og bruges de rigtigt? Giver det f.eks. mening at afdække foderindkøb, når/hvis afsætningen af den animalske produktion ikke kan afdækkes? Er der en rimelig fordeling af de økonomiske risici? F.eks. mellem forpagter og bortforpagter? Er der den rette balance mellem vækst i jagten på stordriftsfordele og risikostyring i form af niveauet af finansiell gearing

Svend Jørgen Jensen, Chefstrateg, Demetra Fondsmæglerselskab A/S

Svend Jørgen Jensen vil forklare hvorfor en landmand som udgangspunkt altid skal ligge i variabel rente. Han vil samtidig forklare, hvorfor den fundamentale analyse af inflation og rente peger på fortsat lave renter i adskillige

Tom Bundgaard, Kairos Commodities

Tom Bundgaard er råvarerådgiver for en række store internationale virksomheder. Han vil analysere hvedepriserne ud fra forskellige analytiske synsvinkler og vil give et bud på forventninger til prisen på hvede.

Jørn Ditlevsen, Svineproducent

Hvilke produktionsmæssige og driftsmæssige risici er der i den daglige drift – og hvordan søges de afdækket strategisk og i den daglige drift. Hvordan holdes fokus på egen kontrolcirkel, dvs. hvad kan jeg som landmand selv gøre, og hvad ligger uden for min kontrol. Ændrer risikoprofilen hos landmanden sig over tid

Jens-Martin Roikjer Bramsen, landmand og adjunkt, Institut for Ressource- og Fødevarøkonomi, KU

På trods af en udbredt fokus på risikostyring, virker det alligevel som om landmænd er ukuelige optimister og gerne vil påtage sig store risici uden at blive betalt herfor. Måske er det opfattelsen af risiko det galt med? Vi landmænd er nok - ligesom andre mennesker - ikke altid så rationelle som vi selv går og tror. Risikostyring i landbruget bør derfor også tage højde for vores irrationelle jeg.

Sekretariat

Institut for Fødevarø- og Ressourceøkonomi • Københavns Universitet • Rolighedsvej 25 • 1958 Frederiksberg C
Tlf. 35 33 68 91 • e-post Elsebeth@ifro.ku.dk • www.1769.dk